

ชีพลักษณะ และแนวโน้มการกระจายพันธุ์ตามธรรมชาติของกระเจียว

(*Curcuma alismatifolia*) ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม

และอุทยานแห่งชาติไทรทอง จังหวัดชัยภูมิ

Phenology and distribution trend of the Siam Tulip (*Curcuma alismatifolia*)

In Pa Hin Ngam National Park and Sai Thong National Park, Chaiyaphum.

ณรงค์ชัย กล่อมวัฒนกุล

กลุ่มงานวิชาการ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ (นครราชสีมา)

Abstract

The study about Phenology of siam tulips (*Curcuma alismatifolia*) at Pahinngam National Park and Saithong national park. The result found siam tulips were rhizomatous plants and will grow on ground after receiving appropriately of rainfall in the middle of May to June. Then it began building the number of ๒-๕ leaves and takes about ๑๕-๒๕ days it beginsto appear inflorescences, which arose spirally arranged of bracts. The lower half of bracts waspink-green and the upper part is larger than the lower half was pink. The peduncle will continuous length while as a flower bud and takes about ๘-๑๕ days before petaloid bracts will start full bloom on July to August and Blooming for about ๑๕-๒๕ days. After that petaloid bracts will wither and fall on August to September. The appearance of the flower could found in the nook of the petaloid bracts. In which on of the inflorescence has ๑-๙ nooks and in one nookfound ๑-๔ flowers, but only on can bloom. Ftuits were begin since August to September before dry up and fall to the ground on September to October. After the October siam tulips will not appear on the ground but siam tulips's rhizome are remain under the ground for nutrient accumulation and the seed are germination on the next year.The siam tulips in Pahinngam National Park and Saithong National Park can distributions in discovery area and increased in other areas. Siam tulips are not abating in study duration but the bloom of siam tulip are decrease and will increase in future.

Keyword : Siam Tulip, Curcuma, Phenology, Distubution

บทคัดย่อ

การศึกษาชีพลักษณะของกระเจียว (*Curcuma alismatifolia*) ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม และอุทยานแห่งชาติไทรทอง พบว่า กระเจียว เป็นพืชที่มีเหง้าอยู่ใต้ดิน และจะเริ่มงอกขึ้นมาบนพื้นดินหลังจากที่ได้รับปริมาณน้ำฝนที่พอเหมาะในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน จากนั้นจะเริ่มสร้างใบจำนวน ๒ - ๕ ใบ และใช้เวลาประมาณ ๑๕ - ๒๕ วัน ก็จะเริ่มปรากฏช่อดอก ซึ่งเกิดจากใบประดับเรียงซ้อนกันแน่น ใบประดับล่างสีเขียวอมชมพู ด้านบนมีขนาดใหญ่กว่าสีชมพูสด ก้านช่อดอกจะยืดยาวขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่เป็นช่อดอกตูม โดยใช้เวลาประมาณ ๘ - ๑๕ วัน ก่อนที่สีกลีบประดับจะเริ่มบานเต็มที่ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม และมีระยะเวลาบานประมาณ ๑๕ - ๒๕ วัน ก่อนที่กลีบประดับจะเริ่ม

เหี่ยวและโรย ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน ส่วนการปรากฏของดอก พบออกดอกในซอกของใบประดับโดยในช่อดอกหนึ่งช่อ พบตั้งแต่ ๑ - ๙ ช่อ และในหนึ่งช่อพบได้ ๑ - ๔ ดอก แต่มีเพียงดอกเดียวที่บาน ซึ่งการบานของดอกสามารถบานได้ตั้งแต่ในช่วงที่ยังเป็นช่อดอกตูม และจะเริ่มเหี่ยวและโรยไปพร้อม ๆ กับใบประดับ ส่วนการติดผลจะเริ่มพบในช่วงประมาณเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน ก่อนที่ผลจะแห้งแตก และโปรยเมล็ดลงพื้นดินในช่วงปลายเดือน กันยายนถึงเดือนตุลาคม หลังจากนั้นก็ไม่ปรากฏส่วนต่าง ๆ ของกระเจียวบนพื้นดินแต่ยังคงมีเหง้าที่สะสมอาหารอยู่ใต้ดิน และเมล็ดที่รอการงอกขึ้นมาอีกครั้งในปีถัดไป ส่วนแนวโน้มการกระจายพันธุ์ของกระเจียวในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม และอุทยานแห่งชาติไทยทอง พบว่ากระเจียวสามารถกระจายพันธุ์ได้ดีในพื้นที่และมีแนวโน้มที่จะพบกระเจียวเพิ่มขึ้นในพื้นที่อื่น ๆ นอกเหนือจากบริเวณทุ่งดอกกระเจียวที่พบในปัจจุบัน ส่วนจำนวนประชากรของกระเจียวในทุ่งดอกกระเจียวไม่พบว่ามีจำนวนลดน้อยลงในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา เพียงแต่การออกดอกของกระเจียวอาจลดลงจากอดีต แต่จากข้อมูลการศึกษาพบว่า กระเจียวมีแนวโน้มที่จะออกดอกมากขึ้น

คำสำคัญ : กระเจียว, ซีพลักซ์, การกระจายพันธุ์